

Meddelelser

fra

Det kgl. danske Landhusholdningsselskab.

Bestyrelsesmødet den 16. December 1904.

Til Stede vare Præsidenterne: Hofjægermester Friis, Kammerherre Sehested og Lensgreve Wedell. Af Bestyrelsesraadets Medlemmer vare mødte: D'Hrr. Greve Ahlefeldt-Laurvig-Bille, Godsejer A. Bech (Kruusesminde), Hofjægermester C. Bech (Engelsholm), Godsejer H. Branth, Lærer C. Christensen, Godsejer Grüner, Forpagter Hansen, Gaardejer Jensen, Gaardfæster Laub, Godsejer Lichtenberg, Gaardejer A. Nielsen, Proprietær Olufsen, Forstander Pedersen, Proprietær Rasmussen, Greve Reventlow, Baron Rosenkrantz, Professor Rostrup, Forpagter Sonne, Forpagter Skov, Hofjægermester A. Tesdorpf, Forpagter Thalbitzer, Professor Westermann og Forpagter Willumsen.

Efter at den ledende Præsident, Hofjægermester Friis, havde aabnet Mødet med at byde de tilstedeværende Velkommen, foretoges Optællingen af Stemmesedler til Valg af Præsident m. fl. De heraf fremgaaede Valg, saavel som de af Bestyrelsesraadet foretagne Valg af Medlemmer til forskellige staaende Udvalg, Decision af Regnskabet for 1903—04 samt Indholdet af en Del Beretninger angaaende Selskabets forskellige Virksomhedsgrene, ville

findes gengivne i Referatet af Forhandlingerne paa Generalforsamlingen samme Dags Aften Kl. 7.

Vedrørende Landbrugsmusæet meddelte Kammerherre Sehested, at der i afvigte November Maaned var modtaget en Skrivelse fra Landbrugsministeriet som Svar paa den i September 1901 fra Landhusholdningsselskabet afgivne Betænkning om en Omordning af Musæets Forhold. Ministeriet udtaler i sin Skrivelse overvejende Betænknelighed ved at gennemføre det i Betænkningen fremsatte Forslag om to selvstændige Samlinger i Aarhus og i Odense foruden Hovedmusæet i Lyngby, men vil foretrække en Fordeling af Musæumsgenstandene til forskellige Landbrugsskoler i Landet.

Præsidiet har under 15. November d. A. svaret Ministeriet, at man i det hele kunde slutte sig til denne Tanke, men foreløbig maatte føle sig bundet ved de med Repræsentanter for Fællesforeningerne i Fyn og Jylland truffne Aftaler, navnlig med Hensyn til Fortrinsret for Odense til Andel i de Genstande, som vare afgivne til Landbrugsmusæet fra Landmandsforsamlingen i Odense i 1900. Selskabet betonedede derhos Vigtigheden af, at samtlige Samlinger kom ind under en fælles Hovedledelse, og mente, at denne burde overtages af Landbrugsministeriet. Hvis dette blev Tilfældet, turde man stille i Udsigt, at Landhusholdningsselskabet vilde overdrage Musæet til Landbrugsministeriet.

Spørgsmaalet om Svinehold paa Lossepladserne paa Amager var blevet taget under Overvejelse i Anledning af, at der i Sommer gentagne Gange var paavist Trikiner i Svin fra »Lossepladserne«. Sekretær Hertel oplyste, at Selskabet under 4. Juli d. A. principalt havde henstillet til Ministeriet at benytte Loven af 14. April 1893 til at forbyde Svinehold paa Lossepladserne i Amager Birk — subsidiært at paabyde, at Kødet af Svin fra disse Lossepladser ikke maatte sælges, før det var undersøgt for Trikiner, og at Svin sammesteds fra ikke maatte

sælges til Avl, men kun til Slagtning. I Midten af Juli Maaned d. A. har Ministeriet udstedt Paabud i Overensstemmelse med Selskabets subsidiære Forslag.

Resultatet af den iværksatte Trikinundersøgelse har været, at omtrent 10 pCt. af de paagældende Svin have vist sig at være befængte med Trikiner. Det oplystes endelig, at der i indeværende Aar indtil 7. December har været konstateret 36 Tilfælde af Trikinsygdom hos Mennesker her i København og nærmeste Omegn, hvoraf 3 med dødelig Udgang, og at man anser det for sandsynligt, at alle disse Tilfælde stamme fra Svin fra Lossepladserne paa Amager.

Efter en paafølgende Diskussion om Forholdene i andre større Byer her i Landet udtalte den ledende Præsident, at det jo syntes, som om Trikinfaren her i Landet egentlig kun stammede fra Lossepladserne paa Amager. Sekretær Hertel oplyste imidlertid, at der efter Stadslæge Hoff's Udsagn nu var Udsigt til en Fortsættelse af Forsøgene med at opbrænde Københavns Dagrenovation, og lykkes disse Forsøg, blive Lossepladserne overflødige.

Angaaende Udsendelse af en landbrugskyndig Mand til Island meddelte Kammerherre Sehested, at Landhusholdningsselskabet i Forening med Foreningen »De danske Atlanterhavsøer« havde under Overvejelse at finde og muligvis uddanne en Mand, som kunde være egnet til at foretage Rejser til Island for at vedligeholde Forbindelsen mellem Danmark og Island paa Landbrugets Omraade og derved fortsætte den Gerning, som Inspektør Feilberg har indlagt sig stor Fortjeneste af selv at have udført i en lang Række Aar, og til hvis Fortsættelse han har stillet en Pengesum til Selskabets Raadighed.

Fra Udvalget angaaende Revision af landøkonomiske Fællesforetagenders Driftsregnskaber var fremsendt en Beretning. Sekretær Hertel meddelte, at denne Beretning var fremkommet saa sent, at Præsidiet

endnu ikke havde kunnet tage endelig Stilling til den. Hovedpunktet i Udvalgets Forslag er, at de forskellige Andelsforetagender forene sig om at oprette et Revisionskontor med en Hovedrevisor og flere Revisionskonsulenter for saaledes at gennemføre en virkelig kritisk Revision.

Om Plovprøven i Efteraaret 1904 aflagde Gaardfæster Laub Beretning og henstillede derefter til Maskinudvalget at optage en nærmere Undersøgelse af, hvorvidt vendbare Sliddele paa Plovene gjorde dem tungere i Trækket end faste Sliddele — en Henstilling, som den ledende Præsident lovede, at Udvalget skulde tage under Overvejelse. Hr. Laub bragte sluttelig paa Dommernes Vegne en Tak til Greve Ahlefeldt-Laurvig-Bille for den store Velvilje, hvormed Greven havde stillet sine Marker paa Egeskov til Disposition for Prøven og paa enhver Maade vist sin virksomme Interesse for Sagen. (Forsamlingen sluttede sig til denne Tak ved at rejse sig.) Forskellige Punkter vedrørende denne Prøve fremkaldte et længere Ordskitte.

Udenfor Dagsordenen fremkom der en Henstilling, om der ikke kunde gøres noget for at fremkalde et større Antal Stemmer ved Bestyrelsesvalgene, eventuelt ved at betragte alle ikke indsendte Stemmesedler som afgivne for Genvalg. Den ledende Præsident oplyste, at dette stred imod Lovene.

Det kgl. danske Landhusholdningsselskabs Generalforsamling

den 16de December 1904.

Den ledende Præsident, Hofjægermester Friis, aabnede Generalforsamlingen med at byde de mødte Velkommen og udtalte sig derpaa saaledes:

Forinden vi gaa over til de paa Dagsordenen for Generalforsamlingen opførte Sager, skal jeg, efter hvad der hidtil har været Sædvane, mindes de i Aarets Løb afdøde, der have staaet i særligt Forhold til Landbruget og delvis i Forhold til Selskabet.

Først skal jeg da mindes Direktør J. L. Jensen. Efter at Direktør Jensen i nogle Aar havde redigeret »Landmandsblade«, stiftede han i Forening med Grosserer Chr. Jacobsen Markfrøkontoret, der i flere Retninger har bidraget til at skaffe mere Fasthed i flere Forhold i Landbruget, og navnlig har Markfrøkontoret i ganske væsentlig Grad bidraget til Squarehead-Hvedens Benyttelse som Saahvede her i Landet. Endvidere har Direktør Jensen ydet sit Bidrag til Bekæmpelsen af Kartoffelsygdommen ved at anbefale den meget stærke Hypning af Planterne. Endelig skal nævnes, at Direktør Jensen ogsaa har medvirket til Bekæmpelsen af Brandsygdommen i vore Kornarter ved at anbefale Vandbad og Ceresbejtsning af Saakornet. Direktøren var derhos en hyppig Gæst ved vore Møder og ofte deltog han i Diskussionen, naar der forelaa Æmner, som han særlig interesserede sig for og havde beskæftiget sig med.

Dernæst skal jeg nævne Inspektør Jensen-Kamp, Marienborg, der var en meget anset Landmand, hos hvem Landhusholdningsselskabet har faaet mange af sine Lærlinger uddannede.

Endvidere maa nævnes Oberstløjtnant Mogens Nielsen, som i mange Aar var Medlem af Remontekommissionen, og derefter, paa Grund af sin Interesse for og Kendskab til Hesteavlen, blev Medlem af og i mange Aar fungerede som Sekretær i Statsdyrskuekommissionen. Han omfattede Hesteavlen med stor Interesse, og navnlig virkede han med Held for Hesteavlens Fremme paa Bornholm.

Ogsaa maa nævnes Grosserer S. Plum, som lige fra den Tid, Landhusholdningsselskabet begyndte sine Maltbygudstillinger, har medvirket som Dommer ved disse.

Endelig skal nævnes en Mand udenfor Danmark, nemlig Professor Lovén. Han nød stor Anseelse i sit Hjemland — Sverige — og er ogsaa vel kendt her i Danmark. Først studerede han Lægevidenskab og var derefter Professor i Fysiologi; i 1884 overtog han Stillingen som Sekretær for det svenske Landbrugsakademi og har ved sin Virksomhed i denne Stilling paa forskellig Maade gjort sig fortjent af Landbruget. I ham fandt de danske Landmænd, der kom til Stockholm, en Mand, der bistod og vejledede dem paa enhver Maade. Her i Landet er han vel kendt fra de forskellige Ophold, han har gjort her, og jeg kan da saaledes nævne, at han var Medlem af Bestyrelsen for den første nordiske Landbrugskongres, som afholdtes her i København i 1888. Landhusholdningsselskabet sendte en signeret Krans til hans Baare.

Disse afdøde ville vi bevare i ærefuld Erindring.

(Samtlige tilstedeværende tilkendegav deres Tilslutning til denne Udtalelse ved at rejse sig.)

Efter Dagsordenen foretoges derpaa:

Udfaldet af de foretagne Valg.

Sekretær Hertel meddelte Udfaldet af den i Bestyrelsesmødet samme Dag foretagne Optælling af Stemmesedler.

Dette var saaledes:

Til Præsident var Hofjægermester F. Friis genvalgt med 160 Stemmer.

Til Medlemmer af Bestyrelsesraadet vare genvalgte Forpagter Sonne, Professor Westermann og Hofjægermester, Lehnsbaron H. Rosenkrantz, hver med 165 Stemmer, Hofjægermester C. Bech, Forpagter O. Høffding og Forstander Jørgen Petersen (Dalum), hver med 164 Stemmer.

Til Revisor var genvalgt Bogholder S. Dahlberg med 155 Stemmer.

Til Medlem af Bestyrelsen for »Fond til Landmænds Uddannelse« var genvalgt Inspektør Feilberg med 159 Stemmer.

Ifølge Landboforeningernes Stemmeafgivning ere følgende valgte som Amtsrepræsentanter i Bestyrelsesraadet:

For Hjørring	Amt: Direktør M. Nielsen, Hjørring;
— Thisted	— Proprietær J. P. Hansen, Egebaksande pr. Sjørring;
— Aalborg	— Hofjægermester E. Skeel til Birkelse pr. Aabybro;
— Odense	— Forpagter F. H. Skov, Tybrind pr. Ejby;
— Holbæk	— Proprietær C. Hansen, Ondløse Møllegaard pr. Mørkøv;
— Frederiksborg	— Godsejer G. E. Grüner til Hegnholt pr. Fredensborg.

Disse Valg ere Genvalg med Undtagelse af det fra Holbæk Amt, hvor Proprietær C. Hansen er valgt i Stedet for Forpagter Fønnesbech-Wulff, Vesterbygaard.

Bestyrelsesraadet har genvalgt Prof., Dr. phil. Rostrup til Medlem af Bogudvalget og Inspektør Leegaard til Medlem af Belønningsudvalget og ligeledes genvalgt d'Hrr. Grosserer Wm. Smith, Grosserer G. Hage og Landbrugsministeriets Tilsynsførende med Landbrugets Udførselsforhold, Landbrugskandidat R. Schou til Medlemmer af Bestyrelsen for Korn- og Foderstofkontrollen i Københavns Frihavn.

Sekretæren oplæste Navnene paa de i Aarets Løb indmeldte, som alle vare optagne som Medlemmer. Deres Antal var 28.

Medlemstallet stiller sig derefter saaledes:

Ved Generalforsamlingen forrige Aar havde Selskabet.....	770 Medl.
Optagne i Juni og December ere	28 —
	798 Medl.
Afgaaede ved Døden eller udmeldte	20 —
Selskabet har altsaa den ^{16/12} 04	778 Medl.

Det reviderede Regnskab for Regnskabsaaret 1. April 1903 til 31. Marts 1904 fremlagdes med tilhørende Bilag til Medlemmernes Gennemsyn. Revisorerne havde fundet Regnskabet fuldstændig i Orden, og i Bestyrelsesraadets Møde forud for Generalforsamlingen var der givet Regnskabsføreren Decharge.

Angaaende det følgende Punkt:

Uddeling af de i Anledning af Plovprøven i Efteraaret 1904 tildelte Medailler

bemærkede Præsidenten: Det vil sikkert være alle bekendt, at der i Aar er blevet afholdt en Plovprøve ved Egesko paa Fyen. Denne Prøve skulde egentlig have været afholdt ifjor, og Forberedelserne dertil vare ogsaa trufne, men den maatte opgives paa Grund af Vejrforholdene. Jorden var alt for gennemblødt af den vedholdende Regn til, at Prøven kunde finde Sted. I Aar lod det for øvrigt ogsaa til, at Prøven maatte opgives, men af den modsatte Grund, nemlig paa Grund af Tørke. Forholdene bedredes imidlertid, og Prøven blev iværksat og fuldendt paa en saa god Maade som muligt. Der er allerede afgivet en kort Redegørelse for Resultatet af Prøven; den udførlige Beretning vil senere komme frem. Men da det er Udvalgets Sekretær, Landbrugskandidat E. Jørgensen, der skal udarbejde denne Beretning, og der paa andre Omraader er lagt Beslag paa hans Arbejdskraft, er han forhindret i at kunne fremme dette Arbejde saa hurtigt, som det kunde ønskes.

Efter at Dommerudvalget havde endt Bedømmelsen, indgik det til Landhusholdningsselskabet med en Indstilling om at uddele Selskabets Medailler til flere af de Plove, der havde udført det bedste Arbejde, altsaa havde bestaaet Prøven bedst, og der stilledes Forslag om ialt at uddele 2 første Klasses Sølvmedailler, 5 anden Klasses Sølvmedailler og 5 Bronce-medaille. Det har været Præsidiets kært at kunne imødekomme Udvalgets Ønske i saa Henseende.

Derpaa foretoges Uddelingen af Medailler efter nedenstaaende Liste:

Sølvmedaille af 1ste Klasse:

Katalog Nr. 38 og 37 »Fragde 3 A 1900 og Fragde 3 A 1901«, fabrikeret af Fabrikant A. Jakobsen, Fraugde pr. Marslev.

- - 14: »Albion H 2«, fabrikeret af Gale Manufacturing Comp. Albion, Michigan, U. S. A., anmeldt af Grosserer C. Th. Rom & Co., København.

Sølvmedaille af 2den Klasse:

Katalog Nr. 11: »Oliver 98«, fabrikeret af The Oliver Chilled Plow Works, South Bend, Indiana, U. S. A., anmeldt af Grosserer W. Langreuters Efterfølger, København*).

- - 20: »South Bend 94«, fabrikeret af South Bend Chilled Plow Comp., Indiana, U. S. A., anmeldt af Firmaet Ole Sørensen & Co., Kolding.
- - 7: »Bissell 108«, fabrikeret af Bissell Chilled Plow Works, South Bend, Indiana, U. S. A., anmeldt af Firmaet Brødrene Bendix, København.
- - 2: »Canada 98«, fabrikeret af Cokshutts Plow Comp., Brantfort, Canada, anmeldt af Amerikansk Maskin-Import ved Hellstrøm & Præstmark, København.
- - 16: »Albion H 24«, fabrikeret af Gale Manufacturing Comp. Albion, Michigan, U. S. A., anmeldt af Grosserer C. Th. Rom & Co., København.

*) Denne Medaille ønskede Firmaet dog ikke at modtage.

Broncemedaille:

- Katalog Nr. 58: »Sanderum Nr. 3«, fabrikeret af Smed C. M. Rasmussen, Sanderum pr. Marslev.
- - 22: »Allerup 3«, fabrikeret af De fynske Landmænds Maskinfabriker, Allerup, pr. Brobyværk.
- - 44: »Røjle Nr. 3«, fabrikeret af Smed L. Lorentzen, Røjle pr. Middelfart.
- - 21: »Søndersøploven«, fabrikeret af Smed Nic. Christensen, Søndersø pr. Odense.
- - 73: »Brønderslevploven«, fabrikeret af Smed N. Nielsen, Brønderslev.

Beretninger.

Om Selskabets almindelige Virksomhed i Aaret 1904 afgaves følgende Beretning af

Sekretær H. Hertel: Et gammelt Ord siger, at den, der lever roligt, lever godt. Tør man overføre dette Ord paa Foreninger, har Landhusholdningsselskabet levet vel i det forløbne Aar, thi Selskabets almindelige Virksomhed har gaaet sin rolige Gang, uden at usædvanlige Begivenheder eller Dødsfald blandt de Mænd, der staa det nær, have grebet ind i det daglige Arbejdes uforstyrrede Gang. Det er om dette daglige Arbejde, som det røgtes indenfor Selskabet og af dets Udvalg, at jeg her skal have den Ære at afgive Beretning.

Først paa Selskabets Virksomhedsplan nævnes Udarbejdelsen og Uddeling af landøkonomiske Skrifter. Af saadanne har Selskabet udgivet Landøkonomisk Aarbog, der udsendes i Februar Maaned, Aarsberetningen for 1903—04, der udsendes i Juni, og Konsulentberetningen for 1903, der udsendes i August. Af Landboskrifterne er 16. Bind udkommet, nemlig 2. forøgede Udgave af Fru Sofie Rostrups Skrift om Vort Landbrugs Skadedyr blandt Insekter og andre lavere Dyr. Endvidere have Medlemmerne modtaget Tidsskrift for Landøkonomi og Tidsskrift for Landbrugets Planteavl. Paa Selskabets Foranledning har Statskonsulent K. Hansen udarbejdet den landøkonomiske Afhandling til Almanaken for 1905,

nemlig om Ukrudtets Bekæmpelse, et Æmne Konsulenten vil behandle udførligt i Landboskrifternes næste Bind. Som alt meddelt i Fag- og Dagbladene, har Selskabet af de 21 Besvarelser, der indkom paa Prisopgaven vedrørende Svinets Røgt og Pleje, præmieret de 3, der vare forfattede af Assistenterne ved Forsøgslaboratoriet Beck og Gommesen samt Konsulent Otto Pedersen. De 2 første ere udgivne for ca. 14 Dage siden, de ere omsendte til Medlemmerne og de sælges i Boghandelen til en Pris af 35 Øre. Naar de ikke ere udgivne før, er Grunden den, at Selskabet har tilbudt Svineslagterierne dem til en billigere Partipris, og Forhandlingen med Slagterierne har noget forsinket Trykningen, der af Hensyn til Udgiften helst maatte omfatte saa meget af det hele Oplag som muligt, altsaa ogsaa de af Slagterierne bestilte Eksemplarer. Paa Selskabets anden Prisopgave angaaende hensigtsmæssig Indretning af Kostalde indkom der 15 Besvarelser; i flere af disse var der nedlagt et betydeligt Arbejde og fandtes der gode Momenter, men man mente dog ikke at kunne tildele noget af dem Præmie. De 2 Dommerudvalg, der have haft et meget betydeligt Arbejde, for hvilket Selskabet skylder dem sin bedste Tak, have bestaaet af følgende Mænd: for Prisopgaven vedrørende Svinets Røgt og Pleje d'Hrr. Gaardejer K. M. Christensen, Klastrup, Statskonsulent Mørkeberg og Forpagter Skov, Tybrind; for Prisopgaven vedrørende Kostalde d'Hrr. Hofjægermester Bech, Engelsholm, Gaardejer Frandsen, Havrebjerg, Arkitekt Glahn, Nykøbing F., Proprietær Lisborg, Sandlynggaard, og Statskonsulent Mørkeberg.

Hvor mange Bind, der i Aar ere uddelte til Laanebiblioteker, inden- og udenlandske Selskaber, Læringerne med Flere, lader sig vanskeligt endnu opgøre, men Tallet er stort — det naar vel nok over 2500 Bind — og det kunde blive endnu større, hvis Selskabet vilde opfylde de ikke faa Anmodninger om Boggaver, der indkomme fra Landboforeninger, Avlsforeninger og andre Foreninger, der, meget forstaaeligt, ønske at fordele gode Bøger til eller at lade dem cirkulere blandt Medlemmerne. Der er imidlertid Grund til her at meddele, at Selskabet har set sig nødsaget til at indskrænke sig til

kun at uddele Bøger til Sognebogsamlinger og til Landboforeninger, der have oprettet Biblioteker.

Der har i 1904 været afholdt 7 Foredrag i Selskabet.

Under dette tjene for Tiden 26 Landvæsenslærlinger og 6 Foderlærlinger. Af de første meldte der sig i Aar 8 til Maj og 5 til November. Fra Julius Skrikes Stiftelse har Selskabet atter i Aar modtaget Midler — 800 Kr. — til Videreuddannelse af dets vel udtjente Lærlinger, og 6 af disse have heraf modtaget Hjælp til at gennemgaa Kursus paa Landbohøjskolen eller paa en Landbrugsskole.

I det forløbne Aar har Selskabet ydet følgende Understøttelser: To Islændere, d'Hrr. Torfason og Johannsen Rist, have i Rejseunderstøttelse hver modtaget 100 Kr.; Husmand Chr. Knudsen, Fodslette, Langeland, har faaet 100 Kr. til at udarbejde en Beskrivelse af Solsikken og dens Dyrkning; Fru cand. mag. Sofie Røstrup har atter modtaget et Tilskud af 200 Kr. til Undersøgelser af nogle Forhold vedrørende Fritfluen og Statskonsulent P. A. Mørkeberg ligeledes 200 Kr. til Udarbejdelsen af Familiestambogføringen. Til Hjælp ved et Studieophold i Berlin har cand. mag. Birger Hansted modtaget 200 Kr.; Hensigten med Rejsen var at indsamle Materiale til en Fremstilling af Landarbejdernes Kaar i forskellige Kulturstater. Endvidere har Selskabet atter i Aar ydet et Tilskud af ca. 150 Kr. til Uddannelse af jyske Roelærlinger, som ønske at gennemgaa et Kursus i Roemarkens Pasning paa lollandske og fynske Gaarde.

Ved Midler fra Julius Skrikes Stiftelse er der paa Forslag af og gennem Selskabet ydet følgende Tilskud og Understøttelser: 600 Kr. til Statens Planteavlsudvalg til Undersøgelse vedrørende Ordning og Bearbejdelse af Dyrkningsforsøg med Landbrugsplanter, 600 Kr. til Almindelig dansk Gartnerforening til Afholdelse af Havebrugsudstillinger, 800 Kr. til »Foreningen til Oprettelse af Landbrugskolonier for fattige Børn«, 900 Kr. til Kursusforstander S. C. A. Tuxen til fortsat Virksomhed ved Ledelsen af de »vandrende Kursus for bosiddende Landmænd« og endelig 300 Kr. til Færingen Andr. Ziska for at studere Fjerkræavl her i Landet.

Foruden de Midler fra Skrikes Stiftelse, i Aar 5100 Kr.,

om hvis Anvendelse Selskabet gør Forslag og som det administrerer, har det i 1904 modtaget de sædvanlige Tilskud fra Staten, Det Classenske Fideikommiss og Den Raben-Levetzauske Fond.

For at bistaa Landhusholdningsselskabet og cand. polyt. Ellbrecht under dennes Uddannelse til Selskabets Mejerikonsulent er der nedsat et Udvalg, der bestaar af Hofjægermester Friis, Professor Bøggild, Statskonsulent Nissen Dall og Sekretær Hertel. Efter den af dette Udvalg lagte Plan har Hr. Ellbrechts Uddannelse i Aar været følgende: de første 5 Maaneder ere tilbragte paa nogle af vore bedst drevne Mejerier, medens Juni og Juli Maaneder ere anvendte til en Studierejse i Sverige og Norge. Den 1. September begyndte Hr. Ellbrecht at følge med Forsøgslaboratoriets Arbejder samt et specielt Studium af Mejerilæren under Professor Bøggild, ligesom Hr. E. ogsaa vil complete sine Kundskaber i andre Fag som f. Eks. Landboret og Økonomi. Disse Studier ville tage 7 Maaneder og altsaa være afsluttede til den 1. April n. A. Saa er det Mening, at Hr. Ellbrecht skal rejse et halvt Aar i Tyskland, Frankrig, Holland og Schweiz, og til næste Efteraar gaar Rejsen til Amerika, hvor der tilbringes et Aarstid med Hovedophold ved Forsøgsstationen i Madison. Lære- og Vandreaarene afsluttes med et Ophold i England. — Under Mejerikonsulent Buhls Sygdom har Cand. E. bistaaet ved forskellige Smørudstillinger paa Bornholm, Falster og Sjælland.

Hvad vore nordlige Landsdele angaar, tilfalder i Aar Renten af Konferensraad Hansens Legat Grønland. Af de Skrikeske Midler er der stillet 300 Kr. til Raadighed til Fremme af det færøske Landbrug. Saa vel fra »Det islandske Landbrugsselskab« som fra andre har Selskabet modtaget forskellige Forespørgsler, som det har besvaret, det har hjulpet forskellige Islændere hernede samt bistaaet den af Altinget udsendte Altingsmand Hr. Hermann Jonasson, hvis Opgave det var at undersøge Muligheden for en udvidet og mere lønnende Afsætning af islandsk Faarekød i Danmark og Norge. Resultatet af Hr. Jonassons Rejse lover godt for denne for Island saa overordentlig vigtige Sag. — I Sel-

skabets Virksomhedsplan angives blandt dets Formaal »at bidrage til Ophjælpning af de økonomiske Vilkaar i de nordlige Bilande«. I det forløbne Aar har Selskabet, om end indirekte, ikke mindst røgtet denne Gren indenfor dets Virksomhedsplan derved, at Sekretariatet for Foreningen »De danske Atlanterhavsøer«, der netop arbejder for at fremme de fjærnere Rigsdeles økonomiske Vilkaar, foreløbig er lagt ind under Landhusholdningsselskabet.

Selskabets Virksomhed paa Mejeribrugets, Plantekulturens og andre Omraader skal jeg kun berøre ganske kort, da de omdelte Bilag gøre Rede for denne flerdelte Virksomhed.

Selskabets Mejerikonsulent, Hr. Nissen Dahl, har foruden at have besvaret en Del faglige Forespørgsler fra Medlemmer af Selskabet og afgivet forskellige Betænkninger t dette, bistaaet Selskabet med Administrationen af Statsbevillingen paa 20,000 Kr. til Mejerskers og Mejeristers Videreuddannelse. Om den noget ændrede Ordning af denne vil der senere blive givet Meddelelse.

Af den af Justitsraad L. Friis afgivne Beretning om Udførselen af danske Avlsdyr til Rusland fremgaar det, at denne Udførsel nu synes at være kommet ind i faste Spor. Uagtet Krigen mellem Rusland og Japan har raset omtrent det hele Aar og lagt et Tryk paa Næringslivet, derunder Landbruget, hvad der bl. a. har forhindret planlagte Indkøb og de til sidste Sommer paatænkte 3 Fællesrejser af russiske Landmænd til Danmark, har Udførselen herfra dog naaet en Værdi af ca. 105,000 Kr. — eller omtrent lige saa meget som i Fjor og betydeligt mere end i tidligere Aar.

Den omfangsrige Virksomhed, der udfoldes af Statens Planteavlsudvalg, giver sig et synligt Udtryk i den til Generalforsamlingen afgivne store Beretning, af hvis Indhold jeg skal tillade mig at henlede Opmærksomheden paa Forhandlingerne og Forslagene om Oprettelsen af en Forsøgsstation i Aarslev paa Fyn, om Flytningen af Forsøgsstationen i Vendsyssel fra Vester Hassing til Tylstrup og om Dyrkningsforsøg paa Bornholm. Alle 3 Forslag findes opførte paa Finanslovforslaget for 1905—06, saa der forhaabentlig er beskaaret dem en gunstig Skæbne.

Medens jeg ikke skal komme ind paa den agrikulturkjemiske Virksomhed, paa Landbrugsmusæet med den permanente Redskabsudstilling eller Maskinudvalgets Virksomhed, da Professor Stein, Statskonsulent K. Hansen og Gaardfæster F. Laub senere ville give Meddelelser herom, skal jeg, hvad Kontrollen med Korn og Foderstoffer angaar, oplyse, at Virksomheden i de forløbne Aar indtil ultimo November d. A. har omfattet:

Aar:	Kontrollerede Centner:	Udstedte Certifikater:
1896	33,000	0
1897	770,000	55
1898	472,000	688
1899	1,109,000	4,452
1900	926,000	4,217
1901	1,263,000	4,336
1902	3,535,000	9,855
1903	2,293,000	8,230
1904	1,700,000	6,780
	12,101,000	38,613

Der er altsaa en Nedgang i 1904 imød 1903. Dette skyldes udelukkende den paafaldende lille Indførsel af Majs og Bomuldsfrøkager i Aar, hvorved dels Prøvetagningen og dels Forbruget af disse Foderremner har været betydelig mindre end foregaaende Aar. Den effektive Kontrol er paa ingen Maade gaet tilbage, men det siger sig selv, at Kontrollens Benyttelse, som jo er saa nøje knyttet til Forbruget, maa stige eller falde med Forbrugets Svingninger. Det danske Korn (Høst 1903) har følgelig ogsaa spillet en Rolle til Hjemmeforbrug.

Den 9. November i Aar kunde Kontrollen, sammen med Frihavnen, fejre sin 10-aarige Bestaaen. Ca. 12 Millioner Centner Korn og Foderstoffer har i den Tid passeret Kontrollen, saa Resultatet af Kontrollens, mange Gange brydssomme, Virksomhed maa dog siges at være ganske præsentabelt.

Endelig skal jeg — *last but not least* — meddele, at Selskabet ofte i det forløbne Aar har haft Lejlighed til overfor Landbrugsministeriet at udtale sig om foreliggende Land-

brugsspørgsmaal. Denne Selskabets Samvirken med Regeringen er gammel, thi det varede ikke længe efter dets Oprettelse, at Regeringskollegierne begyndte med at indhente dets Betænkninger. I ca. 135 Aar har Regeringen spurgt Selskabet og har dette henvendt sig til Regeringen om Landbrugsforhold, og denne Samvirken har sikkert været til Landbrugets Nytte.

»Fond til Landmænds Uddannelse«.

Beretning om Fondens Virksomhed i det 35. Forretningsaar, 1904, aflagedes af Kassereren, Landbrugskandidat H. C. Larsen.

Angaaende de ledige Stipendier indkom der 30 Ansøgninger, som alle gik ud paa, at Vedkommende var uformuende og ønskede Understøttelse til Studium ved den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole for derefter at søge Ansættelse som Lærer ved en Landbrugsskole, som Konsulent eller i en lignende Virksomhed.

Der blev tilstaaet 5 Ansøgere Understøttelse paa 15 Kr. maanedlig i 8 Maaneder og 1 Ansøger 15 Kr. maanedlig i 12 Maaneder.

Paa Grund af, at en af de ifjor understøttede har afbrudt sit Studium ved Landbohøjskolen og derfor ikke har faaet udbetalt hele det Beløb, der var tilstaaet ham, er Kassebeholdningen 80 Kr. større end paaregnet ved Understøttelsernes Uddeling.

Understøttelserne ville tilsammen udgøre 780 Kr., og da der er 928 Kr. 58 Øre til Raadighed, vil der blive et Overskud af 148 Kr. 58 Øre at overføre til næste Aars Regnskab.

Om den agrikulturkemiske Virksomhed

forelaa der en Beretning fra Professor Stein. Den findes optaget andetsteds i »Tidsskrift for Landøkonomi«.

Professor Bøggild takkede Professor Stein for Meddelelsen om Forholdet mellem Udryningsmetoden og Ud-

trækningsmetoden. Ihvorvel det kun drejer sig om en Forskel af nogle faa Procent i Fedtmængden, som disse to Metoder give, anvendt overfor samme Produkt, har det dog givet Anledning til Usikkerhed i Mejerierne. Det er nu en Snes Aar siden, det kom paa Tale, men Professor Storch nærrede nogen Tvivl i saa Henseende, og man blev i de fleste Laboratorier staaende ved Ekstrationsmetoden. Enkelte Laboratorier benyttede imidlertid Udrystningsmetoden, og det foranledigede, som sagt, Usikkerhed i Mejerierne, naar disse sendte Prøver til forskellige Laboratorier og fik forskellig Besked. Ved Kongressen i Brüssel drøftede Taleren Sagen med Ingeniør Barthel fra Hannover og fik da Rede paa de af denne anstillede Undersøgelser, hvorefter han henvendte sig til Professor Stein og anmodede ham om at faa Sagen belyst, for at man kunde vente, at Laboratorierne Landet over vilde optage Udrystningsmetoden, som den almindelig benyttede.

Ordet gaves dernæst til Professor Stein, som gav en Meddelelse, vedrørende Forholdstallene mellem kvælstofholdige Stoffer, Fedt og kvælstoffri Ekstraktstoffer.

Gaardfæster, Landbrugskandidat Laub fandt ikke de angivne Forholdstal heldige. Kulhydrater bryde Landmændene sig ikke meget om at købe, dem producere de selv. Det ønskelige var, om man kunde faa Sagen ordnet saaledes, at Landmændene vare tilfredse.

Jægermester Sporon-Fiedler bemærkede, at hvis Professor Stein ikke mente at kunne blive staaende ved Forholdet 3 : 3 : 1, fordi Fedt her faar en for favoriseret Plads, vilde han henstille, om man ikke kunde tage Forholdet 3 : 2 : 1. Naar der er sagt, at Kulhydrater bryder man sig ikke om, er det vistnok noget overdrevent. En Husmand med 2—3 Køer har ikke overdrevent deraf, saa helt at stryge dem turde være lidt lovlig dristigt.

Professor Stein: Der maa foreligge et fast Grundlag at bygge paa, og det Grundlag, der foreligger, er Markedsprisen.

Man stiller Kvælstof og Fedt ens i Pris. Om man bryder sig om Kulhydrater eller ikke, spørger Verdensmarkedet ikke om.

Statskonsulent K. Hansen: I den omdelte Beretning staar, at Gødningsloven har tolereret Tilsætning af værdiløse Fyldestoffer, men samtidig hedder det, at naar saadanne værdiløse Fyldestoffer tilsættes, skal det angives. Men her er det naturligvis ikke tilstrækkeligt i al Almindelighed paa Tryksager at sige, at der garanteres for, at der ikke findes udover 50 pCt. Sand eller andre Fyldestoffer. Det er, som der staar i Beretningen, i Strid med Aanden i Gødningsloven, at det skulde være legaliseret. I den Henseende kunde Taleren henvise til en fornylig afsluttet Retssag, der netop gav det Resultat. Vedkommende Firma blev idømt en Bøde af 1000 Kr.

Beretning fra Konsulent Nissen Dall.

Virksomheden er i alt væsentligt gaaet i samme Retning som tidligere. Statsbevillingen til Mejerskers og Mejeristers Videreuddannelse har lagt stort Beslag paa Konsulentens Tid. Det, at Rejsernes Varighed er nedsat fra 21 til 13 Dage og som Følge deraf Understøttelserne fra 125 Kr. til 75 Kr. har medført et forøget Arbejde, men Forandringen har fundet Bifald. Mange flere kunne nu aarlig faa Del i Understøttelsen end tidligere.

Hvad Lærestederne angaar, da er et udgaaet, men 2 nye komne i Stedet.

Konsulenten har overværet Afgangsprøven for Mejerister paa Dalum og Ladelund Mælkeriskoler, afgivet Betænkning over Foderlærlingenes Dagbøger og forskellige Mejerispørgsmaal, besvaret faglige Forespørgsler og overværet Dyrskuer og Delegeretmøder.

Beretning om Statens Planteavlsvudvalgs Virksomhed.

Til Forsøg og Konsulentvirksomhed er der ialt for 1904—05 bevilget 109,170 Kr., hvoraf de 20,000 Kr. medgaa til

lokale Markforsøg og Forevisningsmarker, og 15,000 Kr. til Præmiering af hele Markbrug eller Dele deraf. To Landboforeninger i Jylland, der ikke have opfyldt de stillede Betingelser med Hensyn til eget Bidrag, have maattet tilbagebetale 143 Kr. 50 Øre. I de nævnte 20,000 Kr. er indbefattet 400 Kr. til de samvirkende sjællandske Husmandsforeninger og 75 Kr. til Klemensker Husmandsforening.

Der er fremsat Forslag om Oprettelsen af en Forsøgsstation i Fyen og til Ministeriet indgaaet med Indstilling om Flytning af Forsøgsstationen i Vester Hassing til Østergaard i Tylstrup, ligesom der ogsaa er fremsat Forslag om Bevilning til Iværksættelsen af Dyrkningsforsøg paa Bornholm, hvilket Forslag tidligere har været fremme, men ikke er blevet optaget paa Finansloven.

Foruden det sædvanlige Planteavlsmøde har der været afholdt flere Møder og været afgivet en Række af Betænkninger.

Af Tidsskrift for Landbrugets Planteavl er 11 Bind udkommet, ligesom der ogsaa er udgivet forskellige mindre Meddelelser.

Beretning om Prøver med Landbrugsredskaber og Maskiner.

Da den trykte Beretning om de foretagne Prøver paa Grund af indtrufne Omstændigheder ikke som sædvanlig havde været omsendt til Medlemmerne, men først var omdelt ved selve Generalforsamlingen, og Medlemmerne saaledes ikke i Forvejen var bekendt med dens Indhold, refererede Medlem af Maskinudvalget,

Gaardfæster **Laub** kortelig Indholdet af Beretningen. Indenfor Maskinudvalget var der sket den Forandring, at Statskonsulent **Birk**, der hidtil havde været Udvalgets Sekretær, nu var indtraadt som Medlem af Udvalget, og Inspektør **Jørgensen**, der tidligere havde været Sekretær, var nu paany indtraadt i denne Stilling.

Der var foretaget Prøver med Radsaamaskiner og en Gødningsspreader samt med amerikanske Plove og danske Efter-

ligninger. Den udførlige Beretning om Prøverne med Rad-saamaskiner og Gødningssprederen findes i »Tidsskrift for Landøkonomi«, 1904, 7. Hefte. Med Hensyn til Plovprøven var den tidligere omtalt under Uddelingen af Medailler.

Taleren ønskede derefter at gøre nogle almindelige Bemærkninger vedrørende Maskinudvalgets fremtidige Virksomhed, men disse Bemærkninger stod fuldstændig for hans egen Regning.

Samtidig med at Taleren kom ind som Medlem af Maskinudvalget, blev den Bevilling, det hidtil havde raadet over, nedsat med 2000 Kr., og han fandt da Anledning til at se, om der ikke var Mulighed for at arbejde paa anden Maade end hidtil. Taleren foretog i den Anledning en Rejse til Tyskland, og han skal nu tillade sig i al Korhed at meddele, hvad han her fik at se. Han opsøgte først det store tyske Landbrugsselskab, som i meget ligner vort Landhusholdnings-selskab, men medens vort hjemlige Selskab kun har ca. 800 Medlemmer med et aarligt Bidrag af 20 Kr. pr. Medlem, har det tyske Selskab 14,000 Medlemmer med et aarligt Bidrag af 20 Rmk. pr. Medlem, saa at det har Midler til Iværksættelsen af en betydelig Virksomhed. Paa Maskinomraadet arbejder det tyske Selskab næsten fuldstændigt som vort tidligere har arbejdet. Der afholdes hvert Aar en stor Udstilling, og ved denne foretages der Konkurrenceprøver med de Maskiner, man paa den Tid ønsker at faa prøvet. Selskabet bekoster Prøverne, medens Præmierne udsættes af andre Institutioner.

I Tyskland er der en Industri, som for Tiden har en særlig Interesse, nemlig Spiritusindustrien, og man har udsat Præmier for de bedste Konstruktioner af Spirituslamper til et Beløb af ikke mindre end 21,000 Kr., saa man kan forstaa, at der her kan arbejdes med Interesse for den Slags Prøver.

Som Leder af Prøverne er der ansat en Ingeniør, der tillige er Sekretær for Maskinudvalget. Naar Selskabet har organiseret det hele, samles Dommerne ligesom her paa det Sted, hvor man ønsker Prøverne afholdt, og de blive da samlede nogle Dage for at overvære Prøven og derefter afgive

Bedømmelse. Denne Maade at foretage Prøverne paa anser Ingeniøren for at være den bedste, fordi man derved faar Lejlighed til at anstille Sammenligninger mellem de Maskiner og Redskaber, som for Øjeblikket haves, og tillige Lejlighed til at udpege den Genstand som den bedste, den som den næstbedste o. s. v.

Der findes ogsaa Prøvestationer i Tyskland og en saadan besøgte Taleren i Halle. Den er paa dette Sted forbunden med en Landbrugsinstitution, og Institutionens Lærer i Maskinvæsen er tillige Chef for Prøvestationen. Institutionen leverer Instrumenter, faststaaende Dampmaskiner o. s. v. Med Institutionen er der forbundet et Agerbrug paa 300 Tdr. Land, hvor Prøverne kunne foretages. Her bliver væsentlig kun enkelte Maskiner prøvet ad Gangen, men meget indgaaende og i længere Tid, ja endog i et Aar og derover. Derefter samles Landmænd, som gøre sig bekendt med, hvorledes Arbejdet er foretaget, og udarbejde derefter en Beretning om Prøven. Til Prøvestationen kan indsendes Redskaber og Maskiner baade af Landboforeninger og Fabrikanter. Denne Prøvestation arbejder paa billige Vilkaar, idet Læreren i Maskinvæsen er fast ansat ved Anstalten, saa at hans Arbejde ved Prøverne kun lønnes med Diæter. Derhos maa de Fabrikanter, der ønske Maskiner prøvet, betale noget vist i Forhold til Maskinens Pris. Vedkommende Lærer i Maskinvæsen finder den her nævnte Maade at prøve Maskiner og Redskaber paa god. Ved den længere Prøvetid faar man Lejlighed til at lære at kende, hvad Maskinen virkelig duer til.

I Halle fik Taleren ogsaa Lejlighed til at blive bekendt med en Indkøbsforening for Maskiner. I 80erne begyndte dette Foreningsarbejde, og det første Aar gik det ikke rigtig godt. Omsætningen var kun 6000 Mark; man havde Forhandlere og Fabrikanter mod sig. Men Foreningen har arbejdet sig op, saa at Omsætningen nu er c. 2 Mill. Mark aarlig. Denne Indkøbsforening foranstalter ogsaa Prøver afholdte. Naar den vil købe en Maskine til Forhandling, sender den Maskinen ud til en bekendt dygtig Landmand og anmoder ham om at prøve den i længere Tid, og naar det har fundet Sted, rejser Foreningens Bestyrer, som er Ingeniør, ud til

denne Landmand og skaffer sig Oplysninger om Maskinen hos det Personale, der har arbejdet med den og kommer derved til et Resultat, som kan være vejledende for Landmændene.

Spørgsmaalet er nu, om man af de Maader at tage Sagen paa, som her ere nævnte, kan finde en Maade, som kan være anvendelig herhjemme. Hvor man, som herhjemme, til de egentlige Prøver kun har 2000 Kr. til Disposition aarlig, kan man ikke optage større Opgaver, og kun at optage Opgaver til Løsning hvert andet Aar er ikke tilstrækkeligt. Hvad det gælder om er at vejlede Landmændene og maaske ogsaa Fabrikanterne, men det store Apparat med Dommere til de store Konkurrenceprøver er meget vanskelig at sætte i Gang med de faa Midler, der haves til Raadighed, thi man faar ikke Folk til i den travle Tid af Aaret at være borte fra deres Hjem i maaske 8 Dage for at deltage i Bedømmelsen, og en Prøvestation kan næppe være andet end en Statsanstalt, men den kan man ikke faa for 2000 Kr. aarlig. Var der derfor ikke Mulighed for at faa noget gennemført i Lighed med, hvad der i dette Foraar fandt Sted ved Prøven med Radsaamaskiner og Gødningssprederen? Skulde det ikke kunne ordnes saaledes, at Maskinen eller Redskabet blev sendt ud til en Landmand, som da anstillede Forsøg med den. Det kunde nu tænkes, hvis Landbruget har Tillid til Maskinudvalget, at man, naar man ønsker at købe en eller anden Maskine, da henvender sig til Maskinudvalget med Anmodning om dets Bistand. Det kan da tage Redømmelsen af den paagældende Maskine i sine Hænder paa samme Maade som det sker ved den før nævnte Indkøbsforening. Der vil paa den Maade undgaas de ansvarsløse Anbefalinger for Maskiner, idet der bag ved hver Anbefaling da vil staa Folk, der have Ansvar for deres Udtalelse.

Endelig burde man herhjemme holde sig à jour med, hvad der i Udlandet kommer frem paa Maskinomraadet, og hvilke Bedømmelser, der dør fremkomme angaaende Maskinerne.

Hvad det gælder om, er at komme ind paa at kunne udrette noget gavnligt med de Midler, der staa til Raadighed. Det vilde i Talerens Øjne være en tiltalende Opgave at kunne klare sig med det, som Regering og Rigsdag vil give. Der

raabes nu om Stunder saa meget paa Statshjælp, at det kunde være rart, om man kunde vise, at der ogsaa kan arbejdes uden Hjælp fra Statens Side. Men dertil hører, at den Institution, der dannes, kan blive populær paa den Maade, at man har Tillid til den. Taleren vilde ønske, at Maskinudvalget kunde naa det Standpunkt, at nogle frygtede det, medens andre vilde forlade sig paa det.

Præsidenten antog, at de Meddelelser, som Hr. Laub her havde givet, nærmere vilde blive forhandlede i Maskinudvalget og ikke optagne til Diskussion her ved Generalforsamlingen.

Hofjægermester Bech vilde blot sige, at hvad Statshjælpen angik, var det ikke urimeligt her at stille Krav. Opgaven var stor, og man maatte følge med det nye, som kom frem. Den meningsløse Told paa Landbrugsmaskiner havde ydet Bidrag til Statskassen for langt mere end, hvad her var tilstrækkeligt, saa Landbruget havde noget tilgode.

Beretning fra Justitsraad Friis om Afsætning af danske Husdyr i Rusland.

Uagtet Forholdene saavel i Rusland — Krigen — som i Danmark — Mund- og Klovesygen i Stevns Herred — har været mindre heldige for Afsætningen, har Resultatet dog været ret tilfredsstillende, men naturligvis ville de for Tiden i Rusland herskende Forhold ikke undlade at øve deres Indflydelse, saa at man maa være forberedt paa et mindre heldigt Resultat i den første Tid, eftersom Krigen sluger de Midler, der ellers vilde kunne anvendes i andre Retninger, altsaa ogsaa i Landbrugsojemed. Alt tyder imidlertid paa, at der i Rusland vil kunne oparbejdes et Marked, som vil være af Betydning for Danmark, og Justitsraad Friis haaber, at den Dag vil komme, da Danmark har et Depot i Rusland, efter som det sikkert vil bringe Liv i Afsætningen.

I Aarets Løb er der herfra og til Rusland indført 497 Dyr, hvilke repræsenterer en Indkøbsværdi af c. 105,000 Kr. Af disse Dyr var 409 Køer og Kvier, hvoraf 130 vare fortrinlige Dyr, Resten gode 2den Klasses Dyr. I 88 Dage har

Justitsraad Friis været paa Rejse i Rusland og har der besøgt en Del Godser og Dyrskuerne i Dorport og Krementschug. Paa det førstnævnte Skue var i Aar det røde Kvæg i absolut Majoritet, og paa det andet Sted viste det sig, at man der begynder at faa Interesse for Malkekvæg og Mejeridrift. Til et Møde af Opdrættere i Gouvernementet Smolensk er Justitsraaden anmodet om at sende Beskrivelser af og Oplysninger om det røde danske Kvæg, og navnlig Oplysninger om Størrelsen, idet man lægger megen Vægt herpaa.

Meddelelser fra Præsidiet.

Udsendelse af en landbrugskyndig Mand til Island.

Kammerherre Sehested skulde fatte sig meget kort og det saa meget mere, som der her kun er Tale om en foreløbig Meddelelse. Denne gaar ud paa, at Præsidiet har besluttet at sende en Mand til Island med den Opgave at sætte sig ind i Landbrugets forskellige Forhold deroppe, undersøge Betingelserne for en bedre Udvikling og afgive Beretning om, paa hvilken Maade der kan ydes det islandske Landbrug virksom Støtte. Selskabets Medlemmer ere bekendte med, at Landhusholdningsselskabet blandt sine Opgaver ogsaa har den at støtte og hjælpe vore Bilande, og det er ogsaa bekendt, at Selskabet i de sidste 25 à 30 Aar paa en meget virksom Maade har sat sig i Forbindelse med Island derved, at Inspektør Feilberg gentagne Gange paa Selskabets Opfordring har gjort Rejser til Island og hjembragt Oplysninger, som have været af den største Betydning. Da Inspektør Feilberg første Gang — i 1876 — besøgte Island paa Selskabets Vegne og afgav Beretning om denne Rejse, fremgik det deraf, at Island paa Landbrugets som paa andre Omraader stod paa et meget primitivt Standpunkt. Inspektør Feilberg formede Resultatet af sine Undersøgelser i den lille Sætning: Det er Islænderne selv, der maa indlede og gennemføre Islands Kulturopgaver ogsaa paa Landbrugets Omraader. Dette er da blevet Grundsætningen for Landhusholdningsselskabets Forhold til Island, og det viste sig, da

Inspektør Feilberg 20 Aar efter besøgte Island og gjorde Rede for Fremskridtene siden første Gang, han besøgte Island, at der var sket en overordentlig stor Fremgang uden nogen væsentlig Indgriben fra dansk Side. Alene den Støtte, som er ydet ved Rejser til Island og ved Opmuntring til at tage fat paa at skabe bedre Forhold, har været af den største Betydning. Fra 1896 og til nu har Udviklingen taget et yderligere Opsving paa Island, hvorfor der nu er Spørgsmaal om atter at sende en Mand til Island, men denne Gang bliver det ikke Inspektør Feilberg. Han ønskede i 1898 at trække sig tilbage fra Posten som Selskabets Tillidsmand paa dette Omraade, men samtidig sørgede han for, at den af ham saa fortjenstfuldt indledede Gerning ikke kom til at hvile, idet han stillede Midler til Raadighed for Udsendelsen af en Mand til Island i Begyndelsen af dette Aarhundrede. Til Sagens nærmere Ordning flinder et Samarbejde Sted med Foreningen »De danske Atlanterhavsøer.

Landbrugsmusæet og den permanente Redskabs- og Maskinudstilling i Lyngby.

Statskonsulent K. Hansen har efter Opfordring fra Præsidentiet lovet at give en Meddelelse om Landbrugsmusæet og den permanente Redskabs- og Maskinudstilling.

Forholdet ved Musæet er gaaet sin jævne Gang, eftersom der ikke er indtruffet ny Begivenheder af særlig Interesse. Samlingen i Lyngby er sidste Aar ligesom tidligere Aar forøget en Del, idet der stadig indkommer forskellige Ting, som Folk, der interesserer sig for Musæet, indsender dertil, ligesom der ogsaa købes en eller anden Genstand, som man mener har særlig Interesse. I det forløbne Aar er der saaledes i det hele tilkommet 250 Nummere. Det maa her nævnes, at der ogsaa fra Slesvig er indsendt Genstande til Musæet, og der er Grund til at notere dette, eftersom der ikke er Tvivl om, at der ogsaa i Sønderjylland ligesom i Kongeriget Danmark henligger mangfoldige Ting, som ere af stor Værdi for en saadan Samling, som her tales om. Ja selv fra Island er tilsendt Musæet Genstande — det er den

første Sending, der er kommet derfra — og det var ønskeligt, at det ikke blev den sidste, eftersom der utvivlsomt deroppe fra vilde kunne tilvejebringes en Del Genstande, som kunde belyse Landbrugets Udvikling deroppe og derigennem en Side af Islands Kulturhistorie.

Det er ejendommeligt, at man ikke noget Sted i Udlandet har lagt sig efter en Indsamling af saadanne Genstande, som her er Tale om, eftersom de jo vilde kunne belyse Landbrugets Udvikling og Kaar gennem forskellige Tidsaldrer. I det mindste er det ikke mig bekendt, at der noget Sted i Udlandet findes nævneværdige Samlinger af den Art, og det fremgaar ogsaa af Beretninger og Artikler i fremmede Tidsskrifter og fra Folk her i Landet, som have Interesse for Sagen, at det er en ganske enestaaende Samling, som man her er i Besiddelse af.

Hvad der forefindes i Musæet i Lyngby maa dog egentlig kun betragtes som en Begyndelse, thi der er, som sagt, ikke Tvivl om, at et stort Materiale er spredt Landet over, og det maa være Fremtidens Sag at faa det samlet og bevaret; men helst maatte dette ske snart, thi for hver Dag der gaar, udsættes det for Ødelæggelse.

Besøget har sidste Aar været omtrent som tidligere. I de første Aar Musæet var aabent, var det hovedsagelig besøgende fra Hovedstaden, der kom, men dette Besøg er nu i Aftagende, medens det er ubetinget tiltagende fra Landet, og navnlig er Antallet af Selskaber, der komme som besøgende, i betydelig Stigning. At Forholdet er blevet saadant, maa betragtes som glædeligt, thi det er efter Talerens Opfattelse netop saaledes, at Selskaber, der aflægge Besøg i Musæet, have det største Udbytte deraf og det af praktiske Grunde. Den, der ledsager Selskabet og forklarer Genstandene, kan ofre sig for det, idet han har den samlede Mængde om sig, medens det med de smaa Midler, der staa til Raadighed, er uoverkommeligt at ofre den samme Tid paa Enkeltmand.

Antallet af Besøg af Udlændinge er ogsaa stigende, og i det hele taget kommer der, som tidligere sagt, mange fra Landet, hovedsagelig fra de nærmest liggende Landsdele. Et ikke saa lille Kontingent af besøgende yde Børneskoler. Ved

Besøg af større Selskaber lægges der fra Musæets Side Vægt paa at give de besøgende den bedst mulige Vejledning. Man er imidlertid ikke i Stand til ved egne Kræfter at bestride dette, idet det jo ofte hænder, at flere Selskaber komme samtidig, men man regner da paa Bistand fra Lærerne ved den hosliggende Landbrugsskole og Grundtvigs Højskole, og det er sikkert den bedste Vejledning der paa den Maade gives, idet disse Lærere jo have Interesse for Sagen og ere sagkyndige.

Hvad dernæst

den permanente Redskabs- og Maskinudstilling

angaar, da vil det sikkert mindes, at der ved sidste Generalforsamling blev givet Meddelelse om, at der tidligere var gjort Forsøg paa at iværksætte en saadan Udstilling; men den i den bekendte Udvalgsbetænkning fremsatte Plan blev dog ikke realiseret, og Grunden dertil er vel nok den, at Tiden til Løsningen af en saadan Opgave ikke endnu var moden. Man er derfor gaaet frem ad anden Vej og har faaet en Udstilling bragt til Veje. Det er imidlertid klart, at en Udstilling, som først er anlagt ifjor, ikke har kunnet undergaa nogen væsentlig Forandring. I Selskabets sidste Aarsberetning findes en Fortegnelse over de Firmaer paa Maskinvæsenets Omraade, som have ydet deres Medvirksomhed ved Oprettelsen af denne Udstilling ved at udstille deres Sager. Den eneste Forandring, der her er foregaaet, er, at der er kommet enkelte nye Udstillere til, og hvad de udstillede Genstande angaar, da ere de ikke paa noget væsentligt Punkt forskellige fra, hvad der fandtes udstillet ifjor ved den sidste Beretnings Affattelse. I Forhold til Pladsen, der er til Raadighed, er Udstillingen temmelig fyldig; de mest gængse Redskaber og Maskiner findes udstillede.

Taleren havde den Opfattelse, at det var en meget nyttig Foranstaltning at skabe en Udstilling af det nyeste og bedste og mest formaalstjenlige vedrørende Landbruget paa Redskabs- og Maskinvæsenets Omraade. Før Udstillingen blev etableret, blev der fra forskellige Sider og ikke mindst

fra de samvirkende sjællandske Landboforeningers Side gjort opmærksom paa det hensigtsmæssige i en saadan Foranstaltning, og Taleren kunde kun finde Rigtigheden af denne Betragtning bekræftet. Samlingen studeres med den største Interesse af de besøgende Landmænd, saa at det ofte kniber for dem at løsrive sig derfra. De kunne ikke blive færdige med at undersøge, sammenligne og drøfte med hinanden de og de Fordele ved den og den Maskine og opnotere alle de Oplysninger, de kunne faa, samt hvad de selv have at bemærke. Landmændene kunne her under gunstige Forhold anstille deres Betragtninger og træffe deres Valg, og Maskinfabrikanterne og Forhandlerne, som have udstillet, have vistnok ogsaa faaet at føle Fordelene ved den her etablerede Udstilling. Taleren troede forøvrigt ogsaa at have Eksempler paa, at Udlændinge, der have besøgt Udstillingen, ere traadte i Forbindelse med vedkommende Firmaer om Køb.

En Vanskelighed, der er forbunden med en saadan Udstilling, er, at den fordrer megen Plads. Der er til den blevet opført en Bygning, som er 50 Alen lang og 25 Alen bred, og den mente man kunde optage ikke saa lidt. Materialet kan nu egentlig heller ikke siges at være for tæt sammenpakket, men der kan dog godt være Brug for betydelig mere Plads. Det er en Fordel ved Udstillinger af den Art, at de besøgende kunne komme til nøje at se alle Enkeltheder, men det er jo ikke saa let at komme til, naar Pladsforholdene er indskrænkede, og Materialet er tilstede i stort Antal. Dette er et Punkt, som man bør have i Erindring ved Ordningen af Udstillinger andetsteds.

Oprindelig var det Tanken, at disse permanente Udstillinger af Redskaber og Maskiner væsentlig skulde omfatte, hvad der var anerkendt eller præmieret ved en Arbejdsprøve, men hvad der er udstillet svarer ikke til denne Forudsætning, og det af den simple Grund, at det er vanskeligt for ikke at sige umuligt at faa det gennemført, thi de Herrer, der udstille, ere ikke interesserede i at udstille et Redskab eller en Maskine, som for 10 à 20 Aar siden er bleven anerkendt eller præmieret, eftersom man paa bedste Maade søger at afhjælpe de Mangler, som Prøverne have udvist

vare tilstede, og det gælder jo netop ogsaa om at se de Maskiner, ved hvilke de paaviste Mangler ere afhjulpne. En anden Sag er det, at det maaske kunde være ønskeligt at finde en Ordning, hvorved de Redskaber og Maskiner, der herefter blive anerkendte eller præmierede som de bedste, kunde blive udstillede straks derefter.

Beretning fra Udvalget angaaende Revision af landøkonomiske Fællesforetagenders Driftsregnskaber.

Sekretær Hertel: Som det vil erindres, holdt Regeringskonsulent R. Schou i 1902 i Landhusholdningsselskabet et Foredrag om Revision af landøkonomiske Fællesforetagenders Driftsregnskaber og henpegede da paa den Risiko, som for Andelshaverne var tilstede, saaledes at de kunde komme til at træde til med rede Penge. Denne Risiko, mente Regeringskonsulent Schou, gjorde det ønskeligt, at der blev indført en virkelig Kontrol med Driften, I Diskussionen efter Foredraget blev det hævdet, at Revisionsspørgsmaalet burde grundig overvejes, og at her var en Opgave, som burde tages op til Løsning. Foranlediget af disse Udtalelser blev Sagen drøftet af Præsidiets, som da besluttede at rette en Henvendelse til Andelsudvalget med Spørgsmaal, om det i Forening med Landhusholdningsselskabet vilde nedsætte et Udvalg med den Opgave at overveje, hvorledes landøkonomiske Fællesforetagender formaalstjenligst kunde sikre sig en tidssvarende og paalidelig Revision. Andelsudvalget besvarede det stillede Spørgsmaal bekræftende, og Udvalget kom til at bestaa af d'Hrr.: Folketingsmand Blem, Direktør Severin Jørgensen og Folketingsmand C. Hansen, Vinde, valgte af Andelsudvalget, Grosserer Chr. Erichsen, Direktør Fr. Møller og Regeringskonsulent R. Schou, valgte af Selskabet.

Fra dette Udvalg har Selskabet faaet en ret udførlig Betænkning, men da Præsidiets endnu ikke har haft Lejlighed til at tage endeligt Standpunkt til Udvalgets Forslag, skal her kun gives en foreløbig Meddelelse om det Resultat, hvortil Udvalget er kommet. Udvalget hævder, at den nuværende Revision byder Sikkerhed for, at Pengene ikke gaa i frem-

mede Lommer, men den byder ikke Sikkerhed for, at Driften er saa økonomisk, som den burde være, hvorfor det vilde være ønskeligt at faa indrettet en kritisk Revision, og i den Henseende foreslaar Udvalget, at der oprettes et Revisionskontor, antages en Hovedrevisor og et Antal Revisionskonsulenter. Denne Institution skal imidlertid ikke overflødiggøre den nuværende Revision, men træde kritisk til, foretage en kritisk Revision af Virksomheden, og herpaa lægger Udvalget stor Vægt.

Konsulentmødernes fremtidige Ordning.

Præsidenten: I »Tidsskrift for Landøkonomi« er der givet en Meddelelse om den forandrede Form, hvorunder Konsulentmødet i Aar forsøgsvis er afholdt. Konsulentmøderne ere efterhaanden komne lil at samle en saa stor Kreds af Deltagere om sig, at det var vanskeligt paa én Dag at faa et fyldestgørende Resultat ud af Møderne, og man gik derfor til at ændre den Ramme indenfor hvilken Møderne holdtes, saaledes at de omfatte to Dage og det paa den Maade, at den første Dag udelukkende er forbeholdt Konsulenterne til Forhandling om de Sager, som de maatte ønske at fremføre, og med Ret til at indbyde saadanne Mænd, som de mene kunne yde Bidrag til en indgaaende Drøftelse af Sagerne. Denne Del af Mødet omfatter 3 Sektioner: en for Husdyrbrug, en for Planteavl og en for Mejeribrug, og hver af disse Sektioner ledes af en Statskonsulent som Formand. Paa Mødet den anden Dag — det almindelige Konsulentmøde — afgiver da hver af disse Sektioners Formænd en Meddelelse om, hvad der er passeret i vedkommende Sektion.

Forinden Mødets Afholdelse bleve Foreningskonsulenterne opfordrede til at indsende Meddelelse om, i hvilken Sektion de ønskede at deltage, men forøvrigt var Tiden for Sektionernes Møder fastsat saaledes, at der kunde deltages i alle 3 Møder.

Det Resultat, man er kommen til ved dette Forsøg, synes at være glædeligt, thi man har faaet det Indtryk, at ikke alene Statskonsulenterne, men ogsaa Foreningskonsulen-

terne have været tilfredse med den trufne Ordning, som antagelig vil blive fortsat næste Aar.

Endvidere skal gøres opmærksom paa, at der tidligere og med nogen Grund har været anket over, at Resultatet af Forhandlingerne paa Konsulentmøderne fremkom for sent, nemlig naar den samlede Konsulentberetning udkom, og den udkommer jo først langt ind i det følgende Aar. Denne Beretning har jo altid foruden Beretning om Forhandlingerne paa Konsulentmødet indeholdt Beretning om de enkelte Konsulenters Virksomhed, men med Ministeriets Samtykke er det nu blevet ordnet paa den Maade, at Referatet af Forhandlingerne paa Konsulentmødet skal udgøre en Del for sig, og skal udkomme kort efter Mødets Afholdelse, medens den øvrige Del af Beretningen først udkommer som sædvanlig hen i Aaret, naar alle Konsulentberetningerne ere samlede. Nævnte Referat vil blive offentliggjort i »Tidsskrift for Landøkonomi« og vil i Særtryk blive omdelt til dem, der tidligere har faaet Særtryk af Konsulentberetningen tilstillet.

Mejerskers og Mejeristers Videreuddannelse.

Præsidenten: Som tidligere antydnet, er der sket en Ændring i Ordningen af Mejerskers og Mejeristers Videreuddannelse. Den Hovedforandring, der er sket, er, at Rejserne, der tidligere varede 21 Dage, nu ere afkortede til 13 Dage, da der ikke er Tvivl om, at de Rejsende efter den Maade, hvorpaa Mejerivæsenet nu er ordnet, paa 13 Dage ville lære lige saa meget som tidligere paa 21 Dage. Der er derhos draget Omsorg for, at ikke samme Person kan faa Understøttelse baade af de Midler, der uddeles gennem Amtsskoleraadene, og af de Midler, der gives til Mejerskers og Mejeristers Videreuddannelse, og som uddeles gennem Landhusholdningselskabet.

Virksomhedsplan og Budget for Aaret

1. April 1905—31. Marts 1906.

Inspektør Feilberg vilde henstille, om det ikke kunde tænkes, at den Konsulent, der er ansat paa Færøerne, kunde

faa Lejlighed til at deltage i Konsulentmøderne. Det vilde naturligvis medføre forøget Bekostning, men Taleren vilde dog tillade sig at henstille til Præsidiets at tage denne Sag under Overvejelse. Det er jo nemlig givet, at det vilde være heldigt, om vore Besiddelser nord paa kunde komme i Forbindelse med Forholdene henede, og et ypperligt Middel dertil vilde være, at Konsulenten paa Færøerne kom i Forbindelse med Landets øvrige Konsulenter.

Taleren vilde benytte Lejligheden til at takke Præsidiets, fordi det har optaget Sagen om Udsendelsen af en landbrugskyndig Mand til Island i det kommende Aar, og særlig vilde han takke, fordi det Grundlag, hvorpaa Arbejdet for Island tænkes fortsat, er det samme som hidtil, nemlig Hjælp til Selvhjælp.

Præsidenten: Præsidiets skal gøre, hvad det formaar, for at skaffe Konsulenten for Færøerne Adgang til at overvære Konsulentmøderne, men der maa her gøres opmærksom paa, at Konsulenten for Færøerne sorterer under Justitsministeriet, og Landhusholdningsselskabet maa altsaa henvende sig til Justitsministeriet for at faa udvirket Tilladelse til, at Konsulenten kan komme til at deltage i Møderne.

Forslag til Virksomhedsplan for 1905—6 og Forslag til Budget for samme Tidsrum vedtoges.

Generalforsamlingen hævedes.

Budget for Regnskabsaaret 1. April 1905 til 31. Marts 1906.

Konto	Budget for 1904—05				Forslag til Budget for 1905—06			
	Budget for 1904—05		Specialsum		Hovedsum			
	Indtægt	Udgift	Indtægt	Udgift	Indtægt	Udgift		
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		
I. Løbende Indtægter og Udgifter								
<i>vedrørende Selskabets ordinære Virksomhed.</i>								
1 Medlemskontingenter	15800	»	15800	»				
2 Renter og Depositogebyr	10600		10600	140				
3 Statens Tilskud til Selskabets alm. Virksomhed ...	3200	»	3200	»				
4 Bidrag fra det Classenske Fideikommis	1600	»	1600	»				
5 — - den Raben-Levetzause Fond	1000	»	1000	»				
6 — - Etatsraad Schou og Hustrus Stiftelse ...	200	»	200	»				
7 Plantekulturen	»	400	»	400				
8 Husdyrbruget	»	400	»	400				
9 Mælkerbruget (fra Staten 3000 Kr.)	3000		4100	3000				
10 Agrikulturkernisk Virksomhed	»	200	»	200				
11 Udarbejdelse og Trykning af landøkonomiske Skrifter	800		4000	800				
12 Anskaffelse og Uddeling af Skrifter	»	6000	»	6000				
13 Selskabets Foredrags- og Diskussionsmøder	»	600	»	600				
14 Selskabets Bestyrelses- og Udvalgs møder	»	200	»	200				
15 Undersøgsrejser m. m.	»	600	»	600				
16 Selskabets Læringer	»	200	»	200				
17 Hædersbelønninger for Landboflid	»	400	»	400				

20	Lønninger og Enkeunderstøttelser	»	10010	»	10010		
21	Husleje og Inventarium (fra Staten 2000 Kr.)	2400	4500	2400	4500		
22	Regnskabs Revision	»	120	»	120		
23	Bekendtgørelser	»	150	»	150		
24	Fragt og Porto	»	1400	»	1400		
25	Kontoret	»	2500	»	2500		
26	Forskelligt	200	200	200	200		
27	Ledelsen af den landøkonomiske Konsulentvirksomhed (fra Staten 6000 Kr.)	6000	6000	6000	6000		
28	Kontrol med Lagre af dansk Korn og Foderst. i Frih.	3000	3000	3000	3000		
29	Udgivelsen af Tidsskrift for Landøkonomi	2400	2400	2400	2400		
	Tilsammen	50200	48120			50200	48120
II. Kapital-Indtægter og -Udgifter							
<i>vedrørende Selskabets selvstændige Formue.</i>							
	Forventet Kassebeholdning $\frac{1}{4}$ 1905	(167)	»	167	»		
	Indfriet Laan	»	4000	»	4000		
	Nyt Laan	1920	»	1920	»		
	Ialt					2087	4000
	Forventet Kassebeholdning $\frac{31}{3}$ 1906	52287	52120	52287	52120
		(167)	»	167
	Balance	52287	52287	52287	52287

Forsendelse af Kartoffler.

I November Maaned f. A. henstillede Landhusholdningsselskabet til Generaldirektionen for De danske Statsbaner, at der om Vinteren ikke blev anvendt aabne Vogne til Forsendelse af Kartoffler, men derimod Vogne, der give nogen Garanti for, at Kartofflerne ikke fryse under Forsendelsen og derved ankomme til Modtagelsesstedet i en Tilstand, der gør dem lidet skikkede til Menneskeføde.

Under 21. December f. A. modtog Selskabet herpaa en saalydende Svarskrivelse:

»I Anledning af Selskabets Skrivelse af 1. November meddeles, at det vil blive paalagt Stationerne i den kolde Aarstid stedse at levere lukkede Vogne til Kartoffelforsendelser baade i Vognladninger — som det iøvrigt allerede nu i Reglen sker — og som Stykgods. Det vil endvidere blive tilladt, at de til vognladningsvise Forsendelser leverede Vogne, saafremt saadant ønskes, kunne opvarmes forinden Læsningen ved Afsenderens egen Foranstaltning under Stationens Tilsyn.

For yderligere at imødekomme det af Landhusholdningsselskabet udtalte Ønske, er man fremdeles betænkt paa at søge optaget en Tilføjelse til Godsreglementet, hvorefter der i den kolde Aarstid paa særlig Bestilling mod en Tillægsbetaling af 6 Kr. pr. Vogn skal kunne leveres Specialvogne med dobbelte Vægge (Vogne, der om Sommeren benyttes som Afkølingsvogne) til Befordring af Kartoffler i Vognladninger. Ogsaa disse Vogne ville i Forvejen kunne opvarmes ved Afsenderens egen Foranstaltning, saafremt saadant ønskes.«